

POSTANOWIENIE

Dnia 1 czerwca 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z powództwa G. B.

przeciwko Szpitalowi Klinicznemu [...]

o wynagrodzenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 1 czerwca 2010 r.,

skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia powódki od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 17 lipca 2009 r.,

odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania, nie obciążając skarżącej kosztami postępowania skargowego.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w P. Wydział VI Pracy wyrokiem z dnia 17 lipca 2009 r. po rozpoznaniu apelacji obu stron od wyroku Sądu Rejonowego w P. Wydział V Pracy z dnia 6 kwietnia 2009 r. uwzględniającego częściowo roszczenie powódki G. B. i zasądza ją na jej rzecz kwotę 2.597,71 zł wraz z odsetkami od dnia 17 stycznia 2001 r. tytułem wyrównania wynagrodzenia i dodatków za pracę w godzinach nadliczbowych, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że punkcie 1 zasądził od pozwanego Szpitala [...] na rzecz powódki w miejsce kwoty 2.597,71 zł kwotę 1.877,81 zł z odsetkami ustawowymi od 18 stycznia 2000 r., oddalając powództwo w pozostałej części, a w punkcie 4 w ten sposób, że zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 1.224 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (punkt

I wyroku), oddali apelację w pozostałej części (punkt II wyroku), obciążył powódkę kosztami postępowania, zasądzając od niej na rzecz pozwanego 322,50 zł (punkt III wyroku).

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy stwierdził, że apelacja powódki okazała się w przeważającej części niezasadna. Zdaniem Sądu, prawdziwość i rzetelność ewidencji czasu pracy powódki w czasie pełnienia przez nią tzw. dyżurów lekarskich, nie została przez nią w żaden sposób zakwestionowana. Dlatego nie można uznać „całego czasu” pobytu powódki na dyżurach za czas efektywnej pracy, gdyż oznaczałoby to aktywność zawodową powódki na poziomie ok. 32 godzin pracy bez większych przerw na sen czy relaks, co wedle zasad doświadczenia życiowego nie jest realne. Sąd Okręgowy podzielił wyłącznie zarzut apelacji powódki, że pierwszym dniem opóźnienia w spełnieniu należnych jej świadczeń był dzień po doręczeniu pozwu, tj. 18 stycznia 2000 r. i w tym zakresie zreformował wyrok Sądu pierwszej instancji.

Natomiast apelację strony pozwanej Sąd Okręgowy uznał za zasadną. W rozpoznawanej sprawie miało miejsce przedawnienie roszczeń powódki za okres od 1 czerwca do 31 października 1996 r., a powódka nie wykazała żadnych okoliczności uzasadniających twierdzenie, że pozwany podnosząc zarzut przedawnienia naruszył zasady współżycia społecznego (art. 8 k.p.). Ponadto Sąd pierwszej instancji niezasadnie zniósł między stronami koszty postępowania. Mając na uwadze, że roszczenie powódki zostało uwzględnione w 30% (zasądzono 1.877,81 zł z żądanych 12.000 zł), Sąd Okręgowy na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. w związku z art. 100 k.p.c. zasądził od niej na rzecz pozwanego kwotę 1.224 zł.

W skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia Sądu drugiej instancji powódka zarzuciła „rażące naruszenie”: 1/ art. 6 k.c. związku z art. 300 k.p. w związku z art. 94 pkt 5 i 9a k.p. i art. 149 k.p. w związku z art. 128 k.p. przez błędną wykładnię i uznanie, że nie było podstaw do przyjęcia, iż w sprawach o wynagrodzenie za nadgodziny to na pracodawcy nieprowadzącym ewidencji czasu pracy spoczywa ciężar udowodnienia, iż pracownik nie pracował w nadgodzinach, a zatem na skarżącej nie ciążył obowiązek wykazania, iż cały czas dyżurów był czasem efektywnej pracy; 2/ art. 8

k.p. w związku z art. 300 k.p. w związku z art. 291 i 292 k.p. wskutek uznania, że skorzystanie przez pozwanego z zarzutu przedawnienia nie stanowiło nadużycia prawa w sposób sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa lub zasadami współżycia społecznego, 3/ art. 7 Konstytucji RP przez błędne zastosowanie przepisów prawa materialnego oraz procesowego, „polegające na błędnej wykładni art. 6 k.c. w zw. z art. 300 k.p. w zw. z art. 94 pkt 5 i 9a k.p. oraz art. 149 k.p. w zw. z art. 128 k.p., a także art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c., oraz art. 232 i 233 § 1 k.p.c. oraz art. 8 k.p. w zw. z art. 300 k.p. w zw. z art. 291 i 292 k.p.”, 4/ art. 9 w związku z art. 91 ust. 1 i 2 Konstytucji RP przez niezastosowanie zasady przestrzegania wiążącego Rzeczpospolitą Polskę prawa międzynarodowego, w tym dotychczasowego dorobku Wspólnoty Europejskiej wskutek błędnego przyjęcia, że zobowiązanie do przestrzegania całego dotychczasowego dorobku Wspólnoty nie ma zastosowania do stanów faktycznych powstałych przed wejściem Polski do Unii Europejskiej, 5/ art. 32 Konstytucji RP przez przyznanie szerszych uprawnień procesowych stronie pozwanej niż stronie powodowej, mimo wyraźnego nakazu równego traktowania stron procesowych, 6/ art. 24 i art. 66 § 1 Konstytucji RP przez pozbawienie skarżącej wyrównania wynagrodzenia oraz dodatków za pracę w godzinach nadliczbowych za pracę świadczoną w okresie od dnia 1 czerwca 1996 r. do dnia 30 listopada 1999 r., 7/ art. 316 § 1 k.p.c. w związku z art. 382 k.p.c., które nakazują, aby sąd wydający wyrok brał za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy, 8/ art. 233 § 1 k.p.c. przez całkowicie dowolną interpretację przedstawionych środków dowodowych oraz nadanie mocy dowodowej twierdzeniem niedostatecznie udowodnionym, 9/ art. 232 k.p.c. przez niezasadne uznanie za udowodnione twierdzenia pozwanego, że skarżąca świadczyła efektywnie pracę przez 60% czasu i nieprawidłowe uznanie, że to na niej spoczywał obowiązek wykazania, przez jaką część czasu pozostawiania na dyżurach efektywnie świadczyła pracę.

Skarżąca wskazała, że zaskarżone orzeczenie pozbawia ją „możliwości uzyskania wyrównania wynagrodzenia oraz dodatków za pracę w godzinach nadliczbowych, świadczoną w okresie od dnia 1 czerwca 1996 r. do dnia 30 listopada 1999 r.” i „spowodowało znaczny uszczerbek w majątku powódki”. Skarżąca nie jest „w stanie na innej drodze dochodzić odszkodowania wywołanego

na skutek niesłusznego - bo niezgodnego z prawem - orzeczenia Sądu II instancji. Wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie jest możliwe. Zgodnie z art. 424¹ § 2 k.p.c. skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, przysługuje również w przypadkach, gdy niezgodność z prawem wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela, mimo iż strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych. W niniejszym przypadku faktem bezspornym jest, iż prawa i wolności powódki zostały naruszone w sposób bezpośredni oraz rażąco”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia sądu jako nadzwyczajny środek zaskarżenia może być uwzględniona tylko wówczas, gdy zarzucane naruszenie prawa ma charakter kwalifikowany jako elementarny, a przeto nie może być traktowana jako środek zmierzający do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych w odniesieniu do każdego wadliwego wyroku (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2006 r., II BP 6/05, OSNP 2007 nr 3-4, poz. 42). W rozpoznawanej sprawie Sądy zasądziły na rzecz powódki dodatkowo wynagrodzenie za efektywnie przepracowane godziny dyżuru jak za godziny nadliczbowe, obok wypłaconego przez pozwanego „normalnego” wynagrodzenia za dyżury medyczne, które wedle przepisów prawa i orzecznictwa sądowego stanowiło wystarczające skarżącej zaspokojenie należnych roszczeń za dyżury lekarskie. W tym dodatkowo zasądzonym zakresie Sądy te uznały, że dodatkowo zasądzone wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych za efektywnie przepracowane godziny pełnienia płatnych dyżurów medycznych wymagało wykazania (udowodnienia) przez skarżącą wykonywania efektywnej pracy, a nie tylko „zwykłego” pełnienia dyżuru. W przeciwnym razie skarżąca uzyskałaby podwójne („zdublowane”) wynagrodzenie za dyżury medyczne w postaci wypłaconego jej przez pozwanego „ryczałtowego” wynagrodzenia za dyżury medyczne, a ponadto, tj. dodatkowo za te same godziny dyżuru dodatkowego wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, którymi miałyby być, wedle skarżącej, każda godzina dyżuru medycznego, do czego nie było i nie ma podstaw prawnych. W szczególności w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 13 marca 2008 r., I PZP 11/07 (OSNP2008 nr 17-18, poz. 247) Sąd Najwyższy uznał, że

lekarzowi pełniącemu dyżury medyczne przysługuje jedynie ryczałtowe wynagrodzenie z tytułu pełnienia dyżurów, bez prawa do dodatkowego wynagrodzenia nawet w razie nieudzielenia przez pracodawcę odpowiednich okresów nieprzerwanego odpoczynku, co nie wyłącza możliwości dochodzenia roszczeń o odszkodowanie lub zadośćuczynienie na zasadach ogólnych Kodeksu cywilnego. W tego typu „ogólnych” możliwościach dochodzenia roszczeń za dyżury medyczne nie leży dopuszczalność zasądzenia dodatkowego wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych według przepisów Kodeksu pracy. W motywach tej uchwały Sąd Najwyższy wskazał, że takie stanowisko jest zgodne z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, z którego wynika obowiązek zagwarantowania ustawowych norm dobowego i tygodniowego pracowniczego odpoczynku, a nie prawa do dodatkowej rekompensaty w postaci wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, obok ryczałtowego wynagrodzenia za dyżury medyczne w ustawowej wysokości, bo takie rozwiązanie podważałoby ochronę prawa do pracowniczego odpoczynku.

W takich okolicznościach sprawy uwzględnienie zarzutu przedawnienia spornych roszczeń o dodatkowe wynagrodzenie za pracę, jak i zasądzenie części kosztów procesu w sytuacji, gdy brak zgody pozwanego na częściowe cofnięcie pozwu wymagałby oddalenia powództwa, w żadnym razie nie były dotknięte kwalifikowanymi wadami zaskarżonego orzeczenia.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji na podstawie art. 424⁹ k.p.c.